

SJEĆANJA DAVNA, SJEĆANJA BLISKA: Ananije Simonović (87), penzioner iz Podgorice

„Vijećnik“ u devetoj deceniji

Gotovo da danas u Crnoj Gori nema boračke svetkovine na kojoj nećete sresti - Ananija Simonovića. Nedavno je bio najstariji „vijećnik“ u delegaciji boraca i antifašista iz Crne Gore na obilježavanju godišnjice AVNOJ-a u istorijskom Jajcu. Ratnik, graditelj, hroničar...

Nije slobodarskom Crnom Gorom, prošao nijedan rat, a da pod ustanički i oslobođilački barjak nijesu stupili Simonovići iz sela Osreci u Donjoj Morači. Otac uz sina, ded uz unuka, majka uz šćer... Tako je bilo i u godina-ma obnove i izgradnje...

Životna priča

U tom dugačkom stroju boraca, udarnika i graditelja bio je i Ananije Simonović (87), penzioner iz Podgorice, koji „ne priznaje godine“, kako kažu njegovi prijatelji. Naprotiv. Napisao je dvije knjige - dvije velike hronike Donje Morače, nema boračke svetkovine na kojoj ga nećete sresti, a prilikom nedavne posjete Jajcu povodom godišnjice zasjedanja AVNOJ-a bio je najstariji „vijećnik“ u delegaciji boraca i antifašista Crne Gore...

Sreli smo ga ovih dana u Podgorici, gdje nam je u društvu Slavenka Jovanovića, novinara i publiciste, ispričao svoju životnu priču. Priču o ratniku, udarniku i hroničaru. Pouzdani svjedok vremena i događaja iz kolaškog kraja, naročito sa donjomračkog prostora, priča da ga je pristupanje Kraljevine Jugoslavije trojnom paktu zateklo u školskim klupama u Kolašinu. Organizovane su demonstracije, sjeća se on, dolazi ratno vrijeme i italijanska okupacija, prve partijske ćelije u Donjoj Morači, braća Radovići iz Ba-

Ananije Simonović sa suprugom Dragicom, sinovima Vladom i Vladimirom i snahama Gordanom i Majom

ra, te Vojislav i Savo Mašković (narodni heroji), Strahimir Milošević iz Osredaka. Svakodnevno su konspirativno stizala saopštenja o dizanju ustanka. Kaže, s oduševljenjem je dočekan 13. jul. Kasnije dolazi do erozije. Pljevaljska bitka, porazi, odstupanje partizanskih jedinica za Bosnu.

- Svakodnevno smo dobijali vijesti šta se događa na ratom zahvaćenoj teritoriji, preko povjerenih partijskih kadrova, koji su ostali u pozadini uz narod da objašnjavaju ciljeve NOR-a. Tada sam postao komandir Pionirske čete u Osre-

cima, a sa 16 godina član SKOJ-a - kaže Ananije Simonović.

Riječju, teško je to vrijeme - NOP: „četnička strahovlada“, čuveni kolašinski zatvor i Breza na kojoj su vršena svakodnevna strijeljanja pripadnika i simpatizera NOP-a, na osnovu odluka prijekog čet-

ničkog suda. Na Brezi je strijeljen i moj brat od strica Vladimir, a drugi Vlatko interniran preko Peći u Grčku, gdje se priključio grčkim partizanima, priča on. Dalje, slijede - pogibija na Lubnicama, Barama Kraljskim, Crkvinama, „lijeve greške“, koje unose strah i paniku. Ipak, sve više je

Tito u Mateševu 1959.

Titovo ime na reveru...

Ananije Simonović je poznat i po tome što se decenijama ne odvajao od faksimila Titovog potpisa na svom reveru. S ponosom ističe da ga nije skidao ni burnih 90-ih, kada su nam razni nacionalizmi i građanski rat razorili zajedničku domovinu, koju naš donajski sagovornik „nikada neće prežaliti“, kako ima običaj da kaže.

„Titovo ime i faksimil Titovog potpisa su na Ananijevom reveru, a Tito i Titovo vrijeme su zauvijek u njegovom srcu“, ističe Slavenko Jovanović.

Brigadir sam, tim se dičim...

I krst i petokraka

Osreci - selo u Donjoj Morači je iznjedrilo veliki broj znamenitih ljudi. Među njima posebno mjesto zauzima proto Jagoš Simonović - čovjek koji je ostao upamćen po tome što je na kapi nosio i - krst i petokraku.

Inače, proto Jagoš Simonović je učestvovao u Trinaestojulskom ustanku, na Ostroškoj skupštini, na Skupštini rodoljuba na Tjentištu, u prvom stroju Četvrtе proleterske brigade, gazio je i Sutjesku i Neretvu, učestvovao na zasjedanju ZAVNO-a i AVNOJ-a i u Bihaću i u Jajcu...

Njegov životni put Ananije Simonović je otrgao od zaborava u knjizi „Jasenova i Jasenovci od Šćepana do naših dana“, velikoj hronici zavičajne čežnje.

Delegacija boraca i antifašista Crne Gore u Jajcu 29. novembra 2014. godine

raslo uvjerenje da će oni sa okupatorom i u njegovoj službi biti „kratkog daha“. Inače, jedini srez u Crnoj Gori gdje je

boravio Draža Mihailović sa svojim štabom bio je kolašinski (selo Gornje Lipovo), podsjeća naš sagovornik.

Preporod Kolašina

Pričali smo, naravno, o godinama obnove i izgradnje, o izgradnji objekata koji su preporodili Kolašin, o Titovim posjetama gradu na Tari...

Po odsluženju vojnog roka, škole rezervnih oficira od novembra 1952. godine postajem sekretar kolaškingskog sreza, kasnije kolašinske opštine. I tu se naporno radilo. Trebalo je obezbijediti snabdijevanje građana osnovnim životnim potrebama. A nije bilo lako. Slaba putna infrastruktura, snabdijevanje električnom energijom i drugo zahtijevali su danonoćni rad. U to vrijeme agilni predsjednik kolašinske opštine Vlado Lazarević pokreće izgradnju mnogih infrastrukturnih projekata. Tim sastancima često je prisustvovao i Blažo Jovanović. Izdvojiću nekoliko takvih projekata i put preko Bjelasice, kružni put oko Biogradskog jezera, izgradnja elektrane na Rijeci Mušovića 1950. godine, koja je snabdijevala sjeverno područje Crne Gore, a i dan-danas proizvodi kilovate. Napravljene su Pošta, Apoteka, Dom kulture, obnovljen hotel „Planinar“, a 1947. godine završen hotel „Bjelasica“, današnja „Bjanka“. Podignut je Spomenik borcima NOR-a kolaškingskog kraja koji i danas krasi centralni kolašinski trg.

Sve u svemu - iskreno sjećanje

Dolazi novo vrijeme

Poslije oslobođenja Kolašina 1943. godine, održano je zasjedanje ZAVNOH-a za Crnu Goru i Bku gdje su udareni temelji države Crne Gore i delegitimisane odluke Podgoričke skupštine. A 29. novembra iste godine do nas u pozadini stižu vijest o zasjedanju AVNOJ-a u Jajcu, priča Ananije Simonović. Svjesni smo bili da započinje novo vrijeme. Biraju se novi sreski odbori i uspostavlja nova vlast. Pobjeda nad fašizmom i okupatorima je dočekana sa oduševljenjem. Međutim, trebalo je pristupiti obnovi i izgradnji porušene zemlje. Razarenje oskudica i glad nanesu spriječili elan i zanos naroda Skojevac i članova Partije na postavljanim zadacima. Pristupilo se formiranju omladinskih radnih brigada. Prednjačili su skojevci i članovi partije. Na otvorenim kamionima našao sam se sa omladinom iz sedam srezova na izgradnji puta Berane - Rožaje 1946. godine. Aprila 1946. godine učenici kolašinskih škola i omladine organizovano su pošli iz Kolašina u Biogradsku goru pješke oko 30 km da donesu sadnice lipe, javora i jasena, kako bi grad dobio što ljepši izlud, a njihove ulice